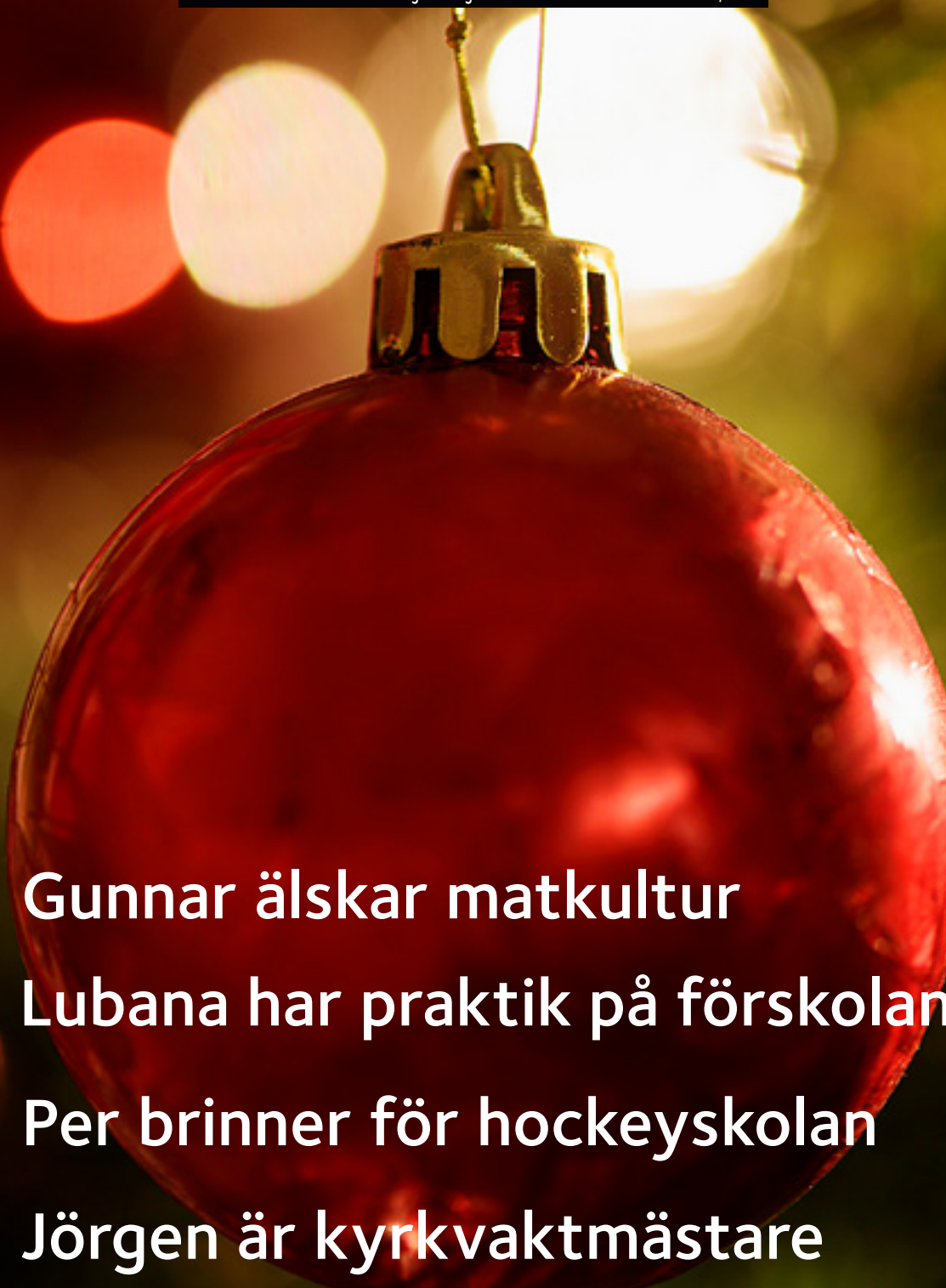


MITT i LIVET

Västanfors Västervåla församlings tidning

nr 4/16



**Gunnar älskar matkultur
Lubana har praktik på förskolan
Per brinner för hockeyskolan
Jörgen är kyrkvaktmästare**



Foto: Per-Arne Bengtsson

*Glömmer hur frisk luft smakar
när snöflingorna dalar och söker
efter sitt hem.*

*Den platsen på jorden som är ett lån
utan kvitto eller papper på garantier.
Det liv du aldrig får lämna tillbaka
eller begära ersättning för.*

*Ditt liv som var gåvan att ge som gåva
i mötet med dig själv och andra
i all din sårbarhet till glädje och sorg.*

*Så var mötet fullbordat och utanför
flyger snöflingan ner mot jorden
för att smälta bort den jord
som förenar oss.*

Per-Arne Bengtsson

Lubana har praktik på förskolan

Lubana Alhib är lärling på förskolan Linden. Hon läser barn- och fritidsprogrammet på NVU (Norra Västmanlands Utbildningsförbund) och har praktik på avdelning Körsbäret tre dagar i veckan.

-Det är jättebra för mig att få vara med svensktalande barn och med personal som pratar svenska. Det är ett bra sätt att träna språket. Jag brukar fråga personalen om deras erfarenheter också, för det kan vara bra för mig inför framtiden.

Lubana kom till Sverige tillsammans med sin familj från Syrien för tre år sedan. Barnen går i svensk skola. Lubanas man arbetade som apotekare i Syrien och nu studerar han för att få en godkänd svensk legitimation för att få jobba som apotekare i Sverige. Lubana har gymnasieutbildning från Syrien, men kunde inte fortsätta studera där eftersom hon hade små barn. Hon har alltid velat jobba med barn och nu utbildar hon sig till barnskötare. -Jag tycker om att sprida glädje till barnen. Vi i personalen ordnar aktiviteter för att barnen ska utveckla sina förmågor. Barn behöver trygghet för att utvecklas, menar hon.

Familjen är viktig för Lubana

Familjesammanhållningen är viktig för Lubana. Precis som i förskolan behöver barnen känna trygghet. På helgerna umgås familjen och gör saker tillsammans. Ibland åker de och handlar eller tittar på film och skrattar. De pratar mycket om sånt som har hänt och om barnen behöver hjälp med något. Det är bra för barnen att lära sig ta ansvar. Föräldrarna hjälper barnen med läxor när de behöver det. Lubana uppmuntrar sina barn att läsa böcker, och de läser ofta böcker tillsammans.

-Det är fint att kunna dela en läsupplevelse och en spännande berättelse, tycker hon. Lubana läser alla typer av böcker. Hon väljer gärna en bok om någon känd svensk person, för då lär hon sig samtidigt en del om den svenska kulturen.

-I Sverige finns många olika traditioner och språk, vi kan lära av varandra, säger Lubana.



Språket är nyckeln in i samhället

Lubana är övertygad om att när man väl kan prata svenska så öppnar sig alla dörrar för att få jobb. Men hemma pratar familjen ändå arabiska. Lubana vill att barnen ska behärska även sitt modersmål för att kunna prata med släktingar i Syrien. De försöker hålla kontakten med släkten via Skype när internetuppkopplingen fungerar.

Lubana är tacksam för att hon och hennes familj har fått möjlighet till ett liv i Sverige.

-Vi kämpar för att klara oss och komma in i samhället. Jag och min man vill skaffa jobb och få ett lyckligt liv, även för barnen. Jag hoppas att jag klarar utbildningen så att jag får jobb och blir en bra och effektiv person i samhället. Människovärde är vad man ger till samhället, anser hon.

Förskolan Linden är en av sju arbetsplatser i Fagersta som tar emot vuxenstuderande. Lärlingsutbildning är en alternativ utbildningsväg för den som vill ha en gymnasieutbildning med yrkesprofil. Det vanliga är att man läser vissa kurser på skolan och andra på sin lärlingsplats. Läs mer på www.nvu.se

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Linden har öppnat två nya avdelningar

Det är en vanlig onsdagmorgon på förskolan Linden. På avdelning Lingonet, för barn som är 1-3 år, är det dags för sångsamling. Fast barnen är små och nyligen har blivit inskolade på förskolan, så har de redan lärt sig att plocka undan leksakerna innan de tar fram varsin sittdyna ur skåpet.

Vi sätter oss i en ring på golvet och barnskötare Maria Kollberg Ling tar fram ett litet gosedjur ur en tygpåse. Det är en liten apa och vi sjunger sången Tänk om jag hade en liten, liten apa. När den lilla tygbussen kommer fram är det dags för sången om busschauffören som säger "bakåt i bussen". Nästa figur i påsen är en spindel och då sjunger vi förstås Imse vimse spindel. Barnen följer med i sången och rörelserna så gott de kan, och de skrattar när vi med pipig röst och små rörelser sjunger om minispindeln.

Utelek på gården

Efter sångsamlingen är det dags för utelek på gården. De större barnen lär sig att klä på sig själva, men behöver påminnas om att gå på toaletten först. De mindre behöver hjälp med att få på en torr blöja och ytterkläder. Det är en intensiv stund innan alla har fått på sig overall, stövlar, mössa och vantar och har kommit ut på gården. Det har kommit snö och några flickor målar med vattenfärger i snön. Ett par pojkar gungar i kompisgungan och några skottar snö. De mindre barnen öser snö i sandlådan och en liten pojke som inte tycker om snö håller helst till inne i lekstugan.

Maria Kollberg Ling berättar att eftersom barnen nyligen har börjat på förskolan, så fokuserar personalen ännu mycket på grundläggande vardagliga rutiner. - Det ger trygghet för barnen när de vetvadsomskahända, förklarar hon. Om ett par veckor ska fler barn skolas in på småbarnsavdelningen i den nya paviljongen på Lindens gård.

Blåbäret för lite större barn

Vägg i vägg med Lingonet finns avdelning Blåbäret för de lite större barnen som är mellan tre och fem år. Den här dagen har personalen delat in barnen i grupper för att jobba med NTA (Naturvetenskap och teknik för alla). Temat i NTA-lådan är vatten. Några av barnen är ute på gården och leker i snön, och en annan grupp har tagit in snö i en burk för att se vad som händer med snön inomhus. De har tittat och känt på snön, och till och med smakat på den. Nu är det fri lek och några av barnen leker att de bor i ett hus och har en liten kattunge som behöver mat och vatten. I det kreativa målarrummet med speglar och björkstubbar att sitta på, är några barn fullt upptagna med att måla. Nyss har de gjort ett spännande experiment som de berättar om med stor entusiasm. De har filmat experimentet och kan visa mig på avdelningens I-pad.

Emma Loumaniemi är en av tre i personalgruppen på avdelning Blåbäret. Hon samlar sin grupp i ett litet rum och pratar med dem om grupparbetet kring vatten och snö. I gruppen ingår Emmas

ansvarsbarn, det vill säga de barn som hon har ett särskilt ansvar för. Emma tycker att det är roligt att få vara med och utforma den här nya delen av förskolan Lindens verksamhet. Hon berättar att avdelningarna Blåbäret och Lingonet ofta samarbetar och att hela förskolan har ett övergripande och gemensamt tema. Just nu arbetar de med temat "likheter och olikheter". På Blåbäret har personalen fångat upp barnens intresse kring Pettsson och Findus, vilket man valt att jobba vidare med.

Spontana lekar uppmuntras

Några av barnen ställer plötsligt ihop stolar i en lång rad och klättrar upp och börjar balansera. De har roligt och samsas mycket bra om vems tur det är. - Det här blev en spontan lek som innehåller både en balansövning och samspel. Vi uppmuntrar barnen att tänka nytt och våga prova, säger förskollärare Jenny Möberg.

Förskolchef Karin Norgren är glad för att de två nya avdelningarna på Linden har öppnat. Hon ser flera fördelar med att ha en större personalgrupp. En av de praktiska bitarna är samordningen vid bl.a. öppning och stängning. - Mer personal ger också större utrymme för planeringstid, säger Karin. Det är helt enkelt lättare och trevligare att vara fler. Maria Kollberg Ling håller med, och hon berättar att även barnen som redan gick på förskolan Linden har väntat på att de nya barnen skulle börja. Barnen från

de två avdelningarna med mindre barn leker tillsammans ute på gården framför Villa Linden, och de större barnen träffas och leker på baksidan. Eftersom de jobbar med samma tema har de ofta gemensamma aktiviteter och lekar.

Gemensam verksamhetsplan

Karin lyfter fram att hela förskolan har en gemensam verksamhetsplan med inriktning på NTA (Naturvetenskap och teknik för alla) och matematik. Mycket rörelse, sång och musik finns också med i barnens vardag på förskolan.

-Det går som en röd tråd genom förskolan och vidare till Lindgårdsskolan, berättar Karin. Unikt för förskolan Linden är den möjlighet som föräldrar till fyra-fem åringar har då de erbjuds att delta i församlingens grupper Minimaler och Maximaler. Förskolan Linden är icke konfessionell (har inte kristen profil) och bedrivs i enlighet med målen i läroplanen (Lpfö 98/16) och uppdraget i dess helhet, samt Skollagen (2010:800). Eftersom det är församlingen som driver förskolan så har föräldrar alltså möjlighet att under dagtid låta sina barn vara med i församlingens gruppverksamhet två timmar i veckan. Det är samma personal som arbetar på förskolan, som har hand om Minimaler och Maximaler. Grupperna har kristen profil och jobbar utifrån kyrkoåret och inbjuds att vara med på familjegudstjänsterna i kyrkan.

**Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson**



Sångsamling med de mindre barnen.



Måla i snön är spännande!



Busa i snön och skotta är också roligt.



Även dockor har näsa och tår.



En pojke leker titt-ut under bordet.



Att rita på griffeltavlan är kreativt.



Vilken lycka att få lägga pussel!

Linden har fått utmärkelse för hållbar utveckling

Förskolan Linden har tilldelats utmärkelsen "Skola för hållbar utveckling". Skolverket har godkänt förskolans ansökan med motiveringen att "Förskolan Linden uppfyller kriterierna för utmärkelsen Skola för hållbar utveckling. Ansökan visar på att verksamheten följer huvudprinciperna för lärande för hållbar utveckling och kopplar denna process till de aktuella styrdokumentet."

Om tre år får förskolan skicka in en förnyad ansökan för att få behålla utmärkelsen.

Skolverket hävdar att en hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. I lärande för hållbar utveckling ingår tre dimensioner; ekologi, ekonomi och en social dimension.

Förskolan Lindens mål för lärande för hållbar utveckling

1. Hålla nere inköp genom att utgå från material vi redan har och återbruksmaterial, för att skapa något nytt. Att kunna genomföra större projekt genom att använda återbruksmaterial.
2. Ge barnen verktyg i konflikthantering. Att alla barn får komma till tals och bli lyssnade på. Ge barnet möjlighet att kunna agera annorlunda.
3. Att ha aktiviteter som skapar lust att våga utforska, upptäcka och experimentera. Fokus på görandet och glädjen i att delta.
4. Ge barnet upplevelser av vår närmiljö, vår trädgård och skogen. Väcka barnets nyfikenhet och intresse för naturen.
5. Odlar frön, både inköpta och fröer som barnen hittar i grönsaker och frukter.

Läs mer om förskolan Linden på hemsidan www.lindgardsskolan.se



Bilden tv: Linden har fått ett fint bevis på utmärkelsen Skola för hållbar utveckling från Skolverket.

Bilden th: Personal och barn på förskolan Linden har tillverkat en klurig adventskalender av en plank och gamla toalettrullar som de klätt med restbitar av tapet. Varje rulle är märkt med nummer och ett barns namn och innehåller ett litet uppdrag. Kreativt!

Fakta om förskolan Linden

Förskolan Linden öppnade med en avdelning 2003 och utökades med ytterligare en avdelning år 2007. Två nya avdelningar öppnade i oktober 2016 i paviljongen på Lindens gård.

Idag finns det plats för 76 barn på förskolan Lindens avdelningar:

Jordgubben (1-3 år) på Villa Linden
Körsbäret (3-5 år) på Villa Linden
Lingonet (1-3 år) i paviljongen
Blåbäret (3-5 år) i paviljongen

Vem är du?

Jörgen Lawner, kyrkvaktmästare

Jörgen Lawner jobbar sedan ett par månader tillbaka som kyrkvaktmästare i Västanfors Västervåla församling. Efter att ha jobbat på Fagersta Stainless i över tjugo år såg han församlingens platsannons om kyrkvaktmästartjänsten och bestämde sig för att söka, och han ångrar inte att han bytte jobb.

-Jag trivs jättebra! Det är ett varierande jobb och ett roligt gäng, säger Jörgen. Dagarna ser väldigt olika ut och ibland blir det stressigt, men framförallt så är det roligt.

Jörgen gillar att ordna, fixa och lösa problem. Han jobbar normalt från 7 till 16 på vardagar och han vet sällan när arbetsdagen börjar hur den kommer att se ut. Arbetsuppgifterna spänner från möblering av konferensrum på Lindgården till att tjänstgöra på gudstjänster, begravningar och andra förrättningar i kyrkan, där även städning och iordningställande av kyrkan ingår. Jörgen tjänstgör som vaktmästare i kyrkan var tredje helg på gudstjänster, dop och vigslar. På vardagarna gör han praktiska sysslor som att sätta upp hyllor, åka och hämta grejer, tvätta bilar med mera. Han hjälper även till i Kyrkans Begravningsbyrå vid behov, och håller just nu på att lära sig att svepa*.

**svepa - kistlägga och göra iordning den döda kroppen inför begravningen*



Jörgen gillar att fälla träd och har motorsågskörkort, vilket är en fördel både privat och i jobbet.

Han bor tillsammans med sin fru och deras son i Söderbärke. De har hus och trädgård som Jörgen tycker om att ta hand om. Hund och katt ingår också i familjen. Han har ett pågående projekt i källaren där han bygger en bil, en superseven. Målet är att den ska vara klar innan han fyller femtio om sju år, men sonen som är 16 och har börjat övningsköra ligger på och vill gärna att den ska vara klar tidigare. Ett par timmar i veckan försöker Jörgen lägga på bilbygget. Mycket av fritiden går åt till att skjutsa/övningsköra med sonen till hockeyträningar i Smedjebacken och matcher.

Ett annat fritidsintresse är cykling. Han tränar regelbundet på sin mountainbike inför ett par längre motionslopp varje år. Han försöker att varje år åka Cykelvasan (90 km) och ett av loppen Finnmarksturen (68 km) eller Mörksuggejakten (74 km). När det blir vår kommer han att ta cykeln till jobbet.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Gunnar Stenås älskar matkulturen i

Gunnar Stenås är en välkänd kulturpersonlighet i Fagersta. Han är engagerad i flera föreningar där kulturhistoria är viktiga delar, bland annat i Västanfors hembygdsgård och Bruksmusei vänner. Den ingrediens som för Gunnars del knyter ihop engagemanget är intresset för mat.

-Att man är som man är beror på hur man har växt upp, hävdar Gunnar, som berättar att han bodde med sin pappa efter att föräldrarna skilde sig när Gunnar var tio år. Pappan arbetade på internatskola i Sigtuna och Gunnar var enda barnet. För en arbetarpojke var det fantastiskt att få utbildas på Sigtuna läroverk.

När fadern dog 1965 ärvde Gunnar 15 kokböcker, och det var viktigt för honom. Just nu ägnar han sig åt att rensa i sin samling på över 800 kokböcker som han har hemma.

Herrgårdsflygeln i Västanfors

Tack vare att Gunnars fru Siv var engagerad i att guida på Herrgårdsflygeln på Västanfors hembygdsgård, så började Gunnar att läsa in sig på vilka personer som bott där, hur de levde och vad de åt. Så småningom kunde Gunnar ge ut boken "Till bords i Fagersta – En kulturhistorisk matvandring i Bergslagen". Han fick stöd av dåvarande kulturchefen i Fagersta Anna Svensson, och bidrag från EU. Gunnar avslöjar att det finns en handskriven kokbok i Herrgårdsflygeln, skriven av Ida Gustafsson. Ett urval ur den finns också i Gunnars bok.

Gunnar och hans fru delar på matlagningen hemma. Gunnar föredrar svensk husmanskost och favoriträtten är bruna bönor med fläsk.

Svensk och nordisk mat

Han är mest intresserad av lokala rätter från olika delar av Sverige, men genom medlemskapet i Föreningen Norden blev han också nyfiken på nordisk mat.

-Jag har varit i Reijksvik och ätit rutten haj, berättar han med viss stolthet i rösten. Det var gott!

Gunnar har blivit en efterfrågad föredragshållare i olika sammanhang. Han berättar gärna om mat på olika föreningsträffar, i frikyrkor och på äldreboenden. Han vill nämligen inte bara prata om vad finfolket åt utan även om arbetarnas matvanor. "Julen på Västanfors bruk 1890" är en dokumentär fantasi om arbetare och herrskapsfolk.

-Maten präglar det jag håller på med. Det är en viktig del för att skildra hur människor levde förr.

Har tagit fram många skrifter

Gunnar har varit inblandad i att ta fram många olika skrifter, till exempel jubileumsskriften "När det "lura" på bruket" inför Bruksmuseets 20-årsjubileum och "Laget i våra hjärta" inför Västanfors IF Bandys 100-årsjubileum. I den sistnämnda berättar Gunnar om bandyprosten Heimer Forsell. Ryktet säger att han höll korta högmässor de söndagar som det var bandymatch på Västanfors IF, för att hinna hem och äta lunch innan han gick för att titta på matchen som började kl 13.15.

-Det är roligt att ibland vara flera som arbetar tillsammans med en publikation, för det ger en större bredd, och man kan bolla idéer med de andra, tycker Gunnar.

Det är till och med så att några av de alster som Gunnar har sammanställt är det ingen som varit intresserad av att trycka upp eller använda på annat sätt.

Samhällets framväxt

I föreningen Bruksmusei Vänner är maninteenbartintresserad av bruket, utan även av hur hela samhället växte fram i brukets kölvatten. Arbetskraftsinvandringen från Finland och andra länder har påverkat hur vår ort ser ut idag, och det var Fagersta bruk som lät bygga brandstationen, som idag är Bruksmuseum, och sjukhuset Vilhelminahemmet i Vilhelminaparken, som idag är Brukskyrkan.

-Man har stor nytta av att veta hur det här samhället har växt fram, menar Gunnar.

Att Gunnar är mån om sin stad och engagerad i ortens välbefinnande visar sig också genom de fackliga uppdrag som Gunnar haft under de yrkesverksamma åren. Han var också under lång tid engagerad i kommunpolitiken i Fagersta och har varit förtroendevald i Kyrkofullmäktige. Gunnar var med och startade Sjukvårdspartiet 2003 när lanstinget beslutade att lägga ned sjukhuset i Fagersta. Han är fortfarande aktiv i Sjukvårdspartiet.

Text och foto: Cecilia Kjellin Eriksson

Bergslagen

Fakta om Gunnar Stenås

Utbildning och yrkesverksamhet: Bergsingenjör KTH 1963. Anställdes 1962 vid stålforskningen vid Fagersta Bruk. Övergick till kvalitetsarbete 1978 efter att ha arbetat med korrosionsforskning och teknisk kundservice. Blev kvalitetschef vid Avesta Sandvik Tube AB i samband med företagets bildande 1984. Avtalspensionerades 1999.

Förtroendeuppdrag: var under åren 1970-98 ledamot av Fagersta kommunfullmäktige och 1991-98 dess ordförande. Ledamot av kommunens olika nämnder med ansvar för utbildning 1973-98. Under perioder även ledamot av kommunstyrelsen, lönenämnden, industrilokaliseringsnämnden och vänortskommittén. 1997-98 ordförande i förbundsdirektionen inom Norra Västmanlands utbildningsförbund och 1992-99 styrelseledamot i Fagersta Energi AB. Lokalt aktiv inom SIF 1965-99, ledamot av SIFs Dalaavdelnings styrelse 1968-89 varav 1978-1987 som ordförande. Ledamot av SIFs förbundsstyrelse 1981-84. Personalrepresentant i styrelsen för Avesta AB och sedermera Avesta Sheffield AB 1986-99. Efter pensioneringen aktiv kyrkopolitiker inom Västanfors församling och från 2001 ordförande i kyrkofullmäktige. Styrelseledamot i Västanfors IF bandy och Bergsalgssjukvården AB – den sistnämnda befattningen lämnade han 2003 i protest mot landstingets nedläggningsbeslut.



Roligt att veta om Gunnar Stenås

Ålder: 78 år. Gunnar har aldrig varit sjuk eller tagit mediciner.

Favoriträtt: Bruna bönor med fläsk.

Gillar: Idrott när Djurgården är med.

KÖTTBULLEN

*Köttbullen rullade in i vårt liv
och där blev den kvar
den propsade inte på gaffel och kniv
den åts som den var.*

*Sommar och vinter var den på språng
- en trogen betjänt
och aldrig så kom den för tidigt nån gång
och aldrig för sent.*

*Järngreppet har inte köttbullen släppt
om vardag och fest.
Det finns säkert sexhundratusen recept
- MAMMAS ÄR BÄST!*

*Dikten finns med i Gunnars bok och
är hämtad från "Matbok" (1998) av
Lennart Hellsing.*



Gunnar Stenås bok "Till bords i Fagersta – En kulturhistorisk matvandring i Bergslagen" från 2002 finns att köpa för 99 kr i Handelsboden på Västanfors hembygdsgård.

Att bygga en pepparkakskyrka

Redan förra året kom jag på idén om att göra ett pepparkakshus av Västanfors kyrka. Jag började med att fotografera kyrkan från alla håll och kolla proportionerna på byggnaden. Jag fixade kartong och förberedde allt för att göra en mall. Hur svårt kan det vara? Det är väl bara att göra det. Ja, så går mina tankar i stort sett varje gång jag får en idé. Någonstans på vägen rann projektet ut i sanden eller kanske mer troligt är att en ny idé ersatte den gamla. Någon månad innan advent i år återkom tankarna på pepparkakshuset och detta år blev det faktiskt ett. Det jag fick erfara var dock att bygga pepparkakshus är inte så enkelt som man (läs: jag) kan tro!

Text och foto: Johanna Fransson Helén



Det gäller att få till en bra mall, med hyfsade proportioner. Mäta, räkna, rita och klippa. Pappret är av kartong, så att det håller formen.



Mallen börjar ta form. Om man tittar närmare på kyrkan, ser man att den består av en massa geometriska former!



Alla delar är färdiggräddade! Här ser man tydligt hur viktigt det är att kavla degen jämnt. Den första plåten jag gräddade, var långsidorna. Dock glömde jag bort den lilla detaljen att skära ut för fönstren. Bara att göra om och göra rätt!



Det här är det absolut roligaste med hela bygget. Jag började lite försiktigt att dekorera en sida med kristyr. Idén var aldrig den, att göra pepparkakskyrkan som den ser ut i verkligheten.



Bilden ovan th: De delar som ändrat form under gräddningen, slipade jag med ett sandpapper. Inte bara en gång var jag för oförsiktig, så att kakan gick i två delar. Mitt tålamod höll på att ta slut då, kan jag meddela.



En välbehövlig paus med mina adventsbarn.



Så var huset färdigt. Ett roligt, men mycket tidskrävande projekt. En riktig God Jul önskar jag Er alla!

Att få fylla fem och äntligen få börja förskolan

Zaid är ett av världens drygt 30 miljoner flyktingbarn. I tre år har han och hans familj bott i det jordanska flyktinglägret Zaatari, nära den syriska gränsen, efter att ha flytt från kriget. I januari 2017 fyller Zaid fem och ska börja förskolan. Han längtar dit.

Text: Susanna Olivin och Viktoria Ekberg

Zaid vaknar alltid först i familjen och går ut till sin lekstuga som hans pappa och bröder har byggt. Den är byggd av en överbliven presenning och lite staket. Golvet är av sand. Stenar och pinnar är leksaker. Här bestämmer Zaid, och den enda som får komma in är lillebror. Zaid's familj bor i två baracker. En uppspänd tältduk mellan dem skapar en liten innegård för matlagning och skyddar mot väder och vind. Totalt är de elva personer. Det är trångt, men det är deras hem efter flykten från kriget i Syrien.

-Min fruktaffär gick i konkurs eftersom det byggdes en militär checkpoint precis bredvid oss. Ingen vågade handla och jag var rädd att hamna emellan vid strider. Därför flydde vi hit, berättar pappa Nimer Al Natoor och fortsätter: -Vi tackar Gud att vi kunde resa med hela familjen oskadd hit, och att barnen slapp se kriget.

Sorgen över något förlorat

Alla i lägret har förlorat något: hem, arbete och framtidstro. Alla sörjer någon som dödats. Zaid's mamma Iman berättar att hennes bror och hans fru har dödats i ett bombanfall. Hennes pappa tros ha skjutits ihjäl. Om och när de kan återvända hem vet ingen och det råder stor sorg över att

inte kunna påverka vardagen. Att alltid vara i ett vakuum. De som bor i flyktinglägret får inte arbeta utanför lägret, och det finns få försörjningstillfällen i Zaatari. Livet är en ovärdig väntan som skapar depression och frustration.

Många, både vuxna och barn, lider av posttraumatisk stress och behoven av hjälp är större än tillgången. Svenska kyrkans internationella arbetes partner stödjer psykosocialt arbete i lägret med inriktning på barn och unga. Ett exempel är fritidsgården Fredsoasen där ungdomar kan spela fotboll, träna karate, lära sig engelska, måla, sjunga och framför allt prata med vuxna. -Ungdomarna älskar att vara här. Vi prioriterar de ungdomar som mår sämst. På kurserna pratar vi mycket om hur viktig skolan är, och många får ny motivation, berättar Mohammed Adam som är verksamhetsansvarig.

En osäker framtid

Zaid är alldeles för ung för Fredsoasen, men hans tolvårige bror Yazan kanske får en plats. Väntelistan är dock lång. Yazan har hoppat av skolan. Han brukar istället ta familjens skottkärra och erbjuda skjuts av varor för att tjäna pengar. Men senaste tiden har det varit få uppdrag, och han är uttråkad. Zaid däremot

har nära till skratt och vill inget hellre än att få börja förskolan. I januari när han fyller fem är det dags. Då ska han få gå, med egen ryggsäck, den dammiga gatan ner till en av lägrets förskolor. -Jag tror det blir roligt. Där finns många leksaker. Och kakor!

Fakta om Zaatari

Zaatari öppnade för fyra år sedan och idag lever här cirka 80 000 människor. De allra flesta som bor här kommer från samma syriska område, Daara. Hela 58 procent av Zataaris invånare är barn mellan 0-17 år. Varje dag föds det i genomsnitt tolv barn i lägret. Det finns ett eget bostadsområde för de barn som har kommit ensamhit och man arbetar aktivt för att hitta barnens släktingar. Alla i lägret tilldelas matkuponger. Vatten och elektricitet ransoneras.

Det är förbjudet att odla eller bygga i lägret. Det är inte tillåtet att resa från lägret till Jordanien utan tillstånd och det är förbjudet att arbeta utanför lägret.

Organisationer som arbetar i lägret skapar arbetstillfällen. Fritidsgården Fredsoasen, som Svenska kyrkan har varit med och startat, har idag 21 flyktingar anställda som vakter, kursledare och administratörer.



Zaid ska fylla fem år och längtar efter att börja förskolan.

Foto: Josefin Casteryd/IKON

Faktaruta julkampanjen Låt fler få fylla fem

Det farligaste som finns är att födas in i fattigdom. Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem år. Barn dör av undernäring, infektioner och bristande omsorg. Vår insats behövs!

Genom att samarbeta med systerkyrkor och partnerorganisationer i utsatta delar av världen, kan Svenska kyrkans internationella arbete nå fram till de barn som står utan skyddsnät och behöver oss som mest.

I Svenska kyrkans julkampanj, som pågår från första advent 2016 till och med januari 2017, samlar vi in pengar till Svenska kyrkans internationella arbete för alla barns rätt till ett tryggt liv.

Var med oss i kampen mot barnadödlighet!

Låt fler få fylla fem! Swisha din gåva till 9001223. Tack!

Plusgiro 90 01 22-3 Bankgiro 900-1223

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete

Lek läker barn i flyktingläger

Enkla lekar och sport hjälper barn att få tillbaka en känsla av vardag och trygghet i flyktingläger. Det är dessutom en viktig del i att på längre sikt minska konflikter när barn från olika bakgrund lär känna varandra. Svenska kyrkans internationella arbete stödjer lekutrymme för barn och unga i flyktingläger i bland annat Sydsudan, Jordanien och Kenya.

Hjälp till självhjälp

I flyktingläger, på landsbygder, i städer – över hela världen stödjer Svenska kyrkans internationella arbete människor för att de ska få möjlighet att själva minska fattigdom och utsatthet. Genom att alltid utgå från människors behov, värdighet och förmåga skapas förändring som är bestående. Ge en gåva idag!

Egen kraft att förändra

I katastrofer, kriser och utsatthet är det stöd som skapar värdighet och medbestämmande det som också skapar förändring. Svenska kyrkans internationella arbete finns på plats världen över för att skapa förutsättningar för människor att ta sig ur svåra upplevelser. Din gåva behövs!

Bli månadsgivare

Gå in på Svenska kyrkans hemsida www1.svenskakyrkan.se/givare

I hockeyskolan ska alla få känna glädje och gemenskap

Det är torsdag kväll och klockan närmar sig 17.30. Det är dags för hockeyskola på Fagerliden och några av barnen som kommer dit har redan tagit på sig både skridskor och hjälm. När de lite senare kommer ut från omklädningsrummet i full mundering står de förväntansfullt i en lång kö och väntar på att bli insläppta på isen.

**Text och foto:
Cecilia Kjellin Eriksson**



Först måste ungdomarna som tränat före få chansen att komma av isen och in i sitt omklädningsrum. Per Danielsson släpper så in den otåliga horden i hallen och säger att alla ska sätta sig på bänken i båset och ta av skridskoskydd. Föräldrarna är med och hjälper till. En liten tjej i målvaktsutrustning är törstig och blir assisterad av sin mamma, som håller vattenflaskans pip genom gallret på hjälmen så att flickan får i sig lite vatten. Under tiden kör ismaskinen ett varv på isen så att den är riktigt fin när barnen får komma ut. En ledare har startat ljudanläggningen och glad musik fyller hallen som är full av ivriga små skridskoåkare.

Barnen är indelade i två grupper och planen delas av med hjälp av en lös sarg. De mindre barnen och de som inte har åkt så mycket skridskor förut är i den ena gruppen, och i den andra är det lite större barn som har varit med i hockeyskolan i något år.

Många föräldrar hjälper till

Per Danielsson är en av tioalet ledare i FAIKs hockeyskola för barn. Han började engagerade sig under förra säsongen när hans egen son ville börja. Eftersom han själv har växt upp i FAIK från hockeyskola via ungdomslag till A-laget, så känner han starkt för klubben samtidigt som han vill aktivera barn. Per berättar att hockeyskolan dubblade antalet deltagare under förra säsongen. När de startade på hösten var det ett 40-tal barn som var med och när våren kom var det ett 90-tal deltagare. En del av förklaringen till att det är så populärt tror Per är just det lekfulla upplägget. Ledarna som är med på isen leder olika lekar som musikstopp eller kull. Ibland håller de ut bollhavsballar på isen som barnen får plocka upp. Det är bra träning för balansen att böja sig ned och resa sig igen med skridskorna på. Musiken hjälper till att ge en härlig stämning i

hallen. Ibland sker uppvärmningen till sången "Huvud, axlar knä och tå" med Mora träsk. -Vi ledare har lika kul på isen som barnen! säger Per.

Bidrag till lekutrustning

Föreningen har fått bidrag från Fagersta kommun för att köpa in lekutrustning och sarg. Även ett par källkar som ovana skridskoåkare kan stödja sig på i början. FAIK (Fagersta Allmänna Idrottsklubb) är en ideell förening och Per uppskattar att så många föräldrar vill hjälpa till med olika saker. Det är inte bara ute på isen som det behövs folk, även i kafeterian och i den gamla kiosken där man kan låna utrustning. Ett par föräldrar har åtagit sig att slipa skridskor. Den som behöver få sina skridskor slipade lägger dem på en vagn efter träningen så är de slipade till nästa gång. -Om man åker på oslipade skridskor blir det som Bambi



på hal is, säger Per. Han tycker att idén med utlåningskiosken är genialisk just för att ge barn möjlighet att prova på hockey. Det ska inte vara avgörande om man har egen utrustning eller inte. När barnen har varit med ett tag och det visar sig att de vill fortsätta, är det många som vill köpa egen utrustning. Något av FAIKs lag ordnar en bytardag i början av säsongen, och föreningen har en köp och sälj-sida på Facebook.

Elitsatsning på barn skrämmer

Per är upprörd över en artikel som han nyligen har läst i Expressen om en tolvåring som inte fick vara med i sitt lag för att han inte var tillräckligt bra. Elitsatsningen på barn skrämmer honom.

-Alla ska få vara med! hävdar han och de andra i FAIKs hockeyskola. I hockeyskolan deltar även barn från andra länder som inte är vana vid att åka skridskor. Det är verkligen kul att barn med olika

bakgrunder och förutsättningar kan vara med i hockeyskolan. Den ska vara till för alla. Det kommer också flera barn från närliggande orter. Både killar och tjejer är med. Per pratar mycket om gemenskapen som uppstår när man träffar samma barn regelbundet på hockeyskola och lagträningar. Man får nya kompisar som man kan umgås med även utanför ishallen. Han är övertygad om att hockeyskolans sätt att jobba kan leda till att fler barn stannar kvar inom idrotten en längre tid och fortsätter upp i ungdomslag, för att senare gå vidare till A-laget om intresse finns. Men återigen framhåller han att det viktiga inte är själva prestationen utan att alla ska få chansen att vara med och ha roligt.

-Idrott ska vara roligt! Idag är det så lätt att barn blir sittandes med en platta eller liknande, men barn behöver röra på sig. Det spelar egentligen inte så stor roll vilken

idrott barn håller på med. Det viktiga är att de rör sig och har roligt, tycker Per.

Bra att prova olika idrotter

Han tror att det är bra för barn att prova flera idrotter och uppmanar föreningar som har sommar- och vinteridrotter att inte konkurrera om barnen. Det är bara bra om man kan spela exempelvis fotboll eller rida på sommaren och åka slalom eller spela hockey på vintern, menar han. Tids nog kan man välja vad man vill satsa på.

Hockeyskolan använder medvetet Facebook för att stärka sammanhållningen och locka fler att vilja vara med. Inför varje träningstillfälle lägger man ut någon kort filmsekvens från förra träningen. Varje träning avslutas med en FAIK-sång.

Hockeyskolans tider på Fagerliden:

Torsdagar kl 17.30-18.30

Lördagar kl 10-11.40 (två grupper)

Vill du veta mer? Kontakta Per

Danielsson tel 070 – 355 58 43.

Liten integrationsskola

Del 2: Etableringsfasen

Del 1 i Mitt i livets integrationsskola handlade om asylsökandet. I detta nummer publiceras del 2: Etableringsfasen. Den tredje och sista delen om steget efter etableringen kommer i nästa nummer.

Personnummer

När en asylsökande fått besked om uppehållstillstånd kan hen ansöka om ett svenskt personnummer. Ansökan görs på Skatteverkets servicekontor i Fagersta. Det kan ta 3-6 månader innan personnumret kommer i brevlådan.

Boende

Nu är den asylsökande inte längre flykting utan invandrare och skrivs på den ort där boendet finns. Enligt en regel får ingen bo på ett asylboende mer än två år, men eftersom det är brist på bostäder i Sverige idag så är den regeln svår att hålla.

Ersättning

När etableringsfasen inträder förs personen över från Migrationsverket till Försäkringskassan, som betalar ut etableringsersättning. Ersättningen betalas inte ut automatiskt utan måste sökas på giltig blankett.

Etableringsersättningen är 308 kr/dag. Tillägg med 800 kr per barn under elva år, och 1100 kr för barn över elva år. Bidrag ges till max tre barn. Bostadsersättning utbetalas tillsammans med bostadsbidrag från kommunen. För en singelperson är bostadsersättningen maximerad till 3900 kr/månad.

Ytterligare ersättning kan beviljas för aktiviteter eller om det finns handikapp. Försäkringskassan kan även betala ut lön motsvarande A-kassaersättning om vederbörande utför ett arbete. Alternativt utbetalas 7500 kr/månad för en person under 19 år.

Ekonomisk handläggning

Försäkringskassan ansvarar för utbetalningar av ersättningar, efter att rätt blankett har blivit ifylld. Servicekontoret i Fagersta betjänas av två personer som hjälper till med att fylla i blanketter. Inga ärenden handläggs på orten utan skickas vidare till en central där ärenden fördelas till olika handläggare i övriga landet. Detta gör det mycket svårt att följa upp ett ärende eller att få rättelse om det blivit fel. Etableringsersättningen betalas ut under två år och kan förlängas med sex månader.

Sociala förmåner

Den som är skriven i Sverige och har fått permanent uppehållstillstånd har rätt till sociala förmåner på samma villkor som inrikes födda svenskar, till exempel bostadsbidrag och barnbidrag. Den som ska flytta från ett asylboende till ett eget boende har möjlighet att ansöka om ett hemutrustningslån

för inköp av möbler mm. Föräldrar har rätt till förskoleplats för sina barn och rätt till sjukvård inom primärvården. För att få den ekonomiska försörjningen utbetald krävs att personen är inskriven hos Arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingen

För att skrivas in på Arbetsförmedlingen krävs ett personnummer. Efter inskrivningen kallas personen till ett bosättningsamtal. Det är en gruppträff då en legitimerad tolk översätter till det egna språket. Informationen handlar om bostadsregler i Sverige och om var jobb och bostäder finns. Sedan kallas personen till ett enskilt samtal som blir grunden för en individuell handlingsplan. Invandraren ska delta i planlagda aktiviteter 40 timmar i veckan; fyra timmar om dagen används för SFI (svenska för invandrare) och fyra timmar till samhällsorientering.

SFI och NVU för invandrare

Svenska för invandrare är det största programmet på Komvux. SFI består av fyra nivåer: A, B, C och D. Både högutbildade akademiker och analfabeter går på SFI, så förkunskaperna skiljer sig kraftigt mellan olika personer. Många (200 personer) står i kö för



Foto: Cecilia Kjellin Eriksson

att få börja SFI, som behöver nya lokaler och fler lärare. Efter SFI går man vidare till Grundvux som ger en kunskapsnivå motsvarande årskurs 9. Därefter kommer Komvux som ger gymnasiekompetens. För den som vill gå vidare till högskoleutbildning gäller vanliga studievillkor där den studerande finansierar sina studier med hjälp av medel från CSN (Centrala studiestödsnämnden).

Samhällsorientering

Förutom SFI ingår även samhällsorientering i de obligatoriska förberedelserna. Kursen består av åtta block som omfattar 100 timmar. Kommunerna får statliga medel och har skyldighet att erbjuda samhällsorientering för alla invandrare i åldern 18-64 år.

Målet är att deltagarna ska ha kunskaper om:

- 1) De mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna
- 2) Den enskildes rättigheter och skyldigheter
- 3) Hur det svenska samhället är organiserat
- 4) Det praktiska vardagslivet

Praktik på en arbetsplats

När samhällsorienteringen är avslutad går individen till andra aktiviteter. Det kan vara praktik på en arbetsplats, SFI eller aktivitet ordnad av annan aktör. Arbetsförmedlingen köper tjänster av följande aktörer:
- *Hermods*, ett företag som utbildar invandrare till att förstå och

anpassa sig till arbetsmarknadens krav, man får till exempel lära sig att skriva ett CV.

- *Skogsstyrelsen*, projekt med röjning och gallring av skog.
- *Samhall*, ett socialt företag som driver till exempel utbildning av invandrare, språkförståelse och arbetspraktik.
- *Bergslagens folkhögskola*, arrangerar etableringskurser främst för ungdomsarbetslösa. Påfart Etablering är ett av projekten som drivs i samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Källa: Prästen Per-Arne Bengtssons förstudie "Flykting i Fagersta" juni 2016. Siffrorna är från 2015.

Fråga juristen

Foto: Cecilia Kjellin Eriksson



Blir jag hälftenägare till min mans bil?

Fråga: Min man äger en bil som är värd runt en halv miljon kronor. Denna bil hade han innan vi gifte oss, men inte hindrar det att jag i och med vårt giftemål blir ägare till 50 procent av bilen? Vi har inget äktenskapsförord skrivet.

En undrande fruga

Svar: Ett äktenskap förändrar i sig aldrig äganderätten till ett föremål. Det är en vanlig missuppfattning att makarna genom äktenskapet får samäganderätt till varandras tillgångar. Det stämmer alltså inte. Din makes bil är hans egendom som han äger till 100 procent.

Däremot ingår som huvudregel all egendom som ni vardera är ägare till i en kommande bodelning. Den egendom som inte ingår i en bodelning är *enskild egendom*. Egendom kan göras enskild genom äktenskapsförord som upprättas mellan makarna eller om endera maken erhållit gåva, arv genom testamente eller försäkringsersättning där det uttrycks att egendomen ska vara enskild egendom. Den make som menar att den har egendom som är enskild måste kunna styrka detta för den andre maken, vanligtvis genom att visa upp handlingen som anger detta (äktenskapsförordet, gåvobrevet, testamentet eller försäkringsbrevet).

Detta innebär lite förenklat att den dagen äktenskapet tar slut, genom att en av avlider eller genom skilsmässa, så ska allt giftorättsgods från er båda läggas ihop och sedan delas på två lika stora delar. Detta kallas bodelning. Vardera make har alltså rätt till hälften av värdet på er hopslagna kvarlåtenskap. Du skriver att ni inte har något äktenskapsförord och om inte bilen är enskild egendom genom gåvobrev eller testamente så är den giftorättsgods. På så sätt kommer bilens värde ingå i en framtida bodelning. Hur ni sedan efter bodelningen väljer att fördela tillgångarna mellan er utifrån bodelningen, den så kallade lottläggningen (vem som får huset, vem som får bilen, vem som får sommarstugan) är som utgångspunkt upp till makarna att avgöra, så länge vardera make får ut det värde han eller hon har rätt till.

Ida Jansson, jurist

Kyrkans Allmänna Juridiska Byrå, tel 0223-434 76

Ny begravningsavgift

Riksdagen har beslutat om en enhetlig begravningsavgift. Avgiftssatsen för 2017 blir 24,6 öre per hundralapp. För en person som tjänar 250 000 kr om året innebär det en avgift om 615 kr per år, eller drygt 51 kr per månad.

Den 1 januari 2016 infördes enhetlig begravningsavgift för alla som är folkbokförda i Sverige, förutom dem i Stockholm och Tranås. Lagändringen gäller när en församling eller ett pastorat i Svenska kyrkan är huvudman för begravningsverksamheten.

Kammarkollegiet har nu fastställt avgiftssatsen för nästa år. Den enhetliga avgiften tas ut från 2017 och syns på slutskattebeskedet 2018. Begravningsavgift är en avgift som betalas av alla folkbokförda i Sverige som har en kommunalt beskattningsbar förvärvsinkomst, oavsett trostillhörighet.

Det är huvudmannens (oftast en församling eller ett pastorat i Svenska kyrkan) skyldighet att anordna och hålla allmänna begravningsplatser för alla dem som är folkbokförda inom huvudmannens förvaltningsområde. I uppdraget ingår att tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Begravningsavgiften bekostar bland annat rätt till gravplats i 25 år, kremering och lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler för dem som är folkbokförda i Sverige.

Kammarkollegiet har tagit emot uppgifter om kostnader för begravningsverksamheten från Svenska kyrkan. De personer som är förordnade av länsstyrelserna att vara begravningsombud har yttrat sig över kostnaderna. Inget begravningsombud har avstyrkt någon kostnad.

Skatteverket har lämnat uppgift om den beskattningsbara förvärvsinkomsten för dem som bor inom de församlingar och pastorat som är huvudmän. Utifrån dessa uppgifter har Kammarkollegiet beräknat begravningsavgiftssatsen för kommande år.

Läs mer på www.kammarkollegiet.se

Gåvoshopen

på Svenska kyrkans hemsida kan du ge en gåva för att människor själva ska kunna skapa sig ett tryggare liv. Din gåva förändrar livet för människor i utsatthet. Du får personliga gåvobevis att ge bort. Besök gavoshop.svenskakyrkan.se

Barnhälsa 200 kr

Summan räcker till att ge en mentor-mamma lön för en vecka i Swaziland.

Var femte sekund dör ett barn som inte har hunnit fylla fem år någonstans i världen. Men när erfarna mammor söker upp kvinnor som lever i utsatthet och ger mödra- och barnavård kan barnadödlighet minska. Kvinnorna får kunskap i amning, hälsa och stöd för att kunna ge barnen ett friskare liv.

Preventivmedelsrådgivning 200 kr

Summan räcker till att ge tio kvinnor preventivmedelsrådgivning i Sydafrika.

Med preventivmedelsrådgivning kan kvinnor själva påverka sina liv och välja när eller om de vill bli gravida. Upplysning kring preventivmedel minskar risken att få sexuellt överförbara sjukdomar.

Fritidsaktivitet 255 kr

Summan räcker till att starta fem fotbollslag för ungdomar i ett flyktingläger i Kenya. Livet i ett flyktingläger är fyllt av stress, osäkerhet, frustration och ibland även våld. Många unga bär på svåra erfarenheter. Genom att få spela fotboll, måla eller spela musik blir livet mer normalt. Fritidsaktiviteter är ett sätt att bearbeta sina erfarenheter och hitta framtidstro.



Ett hundratal personer kom till Lindgården på mat&prat den 1 november när Sten Bernhardsson, tidigare kulturchef i Fagersta, berättade om stadsarkitekt Cyrillus Johansson. Foto: Peter Nyblom

Budget 2017

Kyrkofullmäktige har fastställt församlingens budget för 2017.

- Kyrkoavgiften fastställdes till 1,13 kr
- I investeringsbudgeten avsätts 25 340 tkr

På kyrkoavgiften tillkommer 0,08 kr i stiftsavgift. Kyrkoavgiften är oförändrad jämfört med 2016. Kyrkoavgiften används för att driva verksamhet för barn, ungdomar, vuxna och äldre.

Begravningsavgiften, som tidigare bestämdes lokalt (se artikel på sid 18), går till att bekosta skötseln av våra kyrkogårdar. Begravningsavgift betalar alla, även den som inte är medlem i Svenska kyrkan.

Ny personal

Jens Andersson börjar jobba som kyrkogårdsarbetare i församlingen den 2 januari. Jens ersätter Jorma Rågelid som går i pension den 31 januari.

Alena Orlovskaya har fått tillsvidareanställning på ekonomiavdelningen från och med den 1 januari.

Nästa tidning

Nästa nummer av Mitt i livet kommer ut veckan före påsk.

MITT i LIVET

Ansvarig utgivare: Henrik Rydberg, tel 0223-434 10.

Redaktör: Cecilia Kjellin Eriksson, tel 434 06. **Tryck:** PRIMA-tryck, Hallstahammar. **Omslagsfoto:** Magnus Aronson. Redaktören svarar för osignerat material.

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VASTANFORS

Svenska kyrkan 
VÄSTANFORS VÄSTERVÅLA



Foto: Johnny Pesola

Välkommen till våra kyrkor i jul!

Julafton

kl 09 Grötfrukost i Brukskyrkan
 kl 10 Julbön i Brukskyrkan
 kl 11 Samling vid krubban i Västanfors kyrka
 kl 17 Julbön i Västervåla kyrka
 kl 23 Julnattsmässa i Västanfors kyrka
 Solosång: Maria Webb

Juldagen

kl 07 Julotta i Västervåla kyrka med Kyrkokören
 och julottekaffe på Odensnäs

Julottebussen

avgår från Fagersta enligt följande tidtabell:
 kl 05.50 Bring Citymail (mittemot kommunhuset)
 kl 05.55 Brukskyrkan
 kl 06.00 Bergslagssjukhusets entré
 kl 06.05 vid Per-Olsskolan (Floravägen)
 kl 06.15 Järnvägsstationen Västanfors
 kl 06.30 Ombenning
 kl 06.40 Ängelsberg - Gamla Brukshandeln
 kl 09.30 Återresa

Fackeltåg från Ängelsberg:

kl 06.15 Avgång från Nyhem
 kl 06.15 Avgång från Sörby skola
 Facklor finns vid samlingsplatserna.
 Arrangörer: Västervåla gymnastikförening
 och Engelsbergsbygdens intresseförening.

Juldagen

kl 11 Joulokirkko. Finsk julgudstjänst i Västanfors ka

Annandag jul

kl 15 Gudstjänst i Brukskyrkan. Vi sjunger julens sånger
 och psalmer.
 kl 18 Katolsk mässa i Brukskyrkan

Nyårsafton 31/12

kl 17 Nyårsbön i Västervåla kyrka.
 Solosång: Marianne Paby

Nyårsdagen den 1/1

kl 18 En stilla gudstjänst i Lindgårdens vinterträdgård

Trettondedag jul 6/1

kl 16 Världen i Fagersta. Gudstjänst i Västanfors kyrka

Söndag 8/1

kl 11 Familjegudstjänst och julgransplundring
 på Lindgården.